

Slovenski dom

Štev. 132

V Ljubljani, v petek, 11. junija 1943-XXI

Leto VIII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
Izvor: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Vojno poročilo št. 1111

Nasprotnikove letalske izgube 13 letal sestreljenih

Italijansko uradno vojno poročilo št. 1111 pravi:

Včeraj so se nadaljevali nasprotnikovi letalski nastopi proti Pantelleriji. Nad otokom so naši lovci sestrelili 6 letal, nemški lovci pa 5.

Oddelki večmotornih letal so bombardirali kraje v okolici Catanije, povzročili žrtve nad civilnim prebivalstvom ter omejeno škodo. Dva štirimotorna, ki so jih zadeli naši lovci, sta treščila v morje.

Z nastopov v zadnjih dveh dneh se niso vrnila štiri naša letala.

Do zdaj ugotovljene izgube med civilnim prebivalstvom, ki jih omenja današnje vojno poročilo, znašajo 41 mrtvih ter 91 ranjenih.

Resne proslave v čast italijanski mornarici

Rim, 11. jun. s. Peti dan italijanske mornarice so po vsej Italiji obhajali z resnimi vojaškimi proslavami ki se jih je ljudstvo udeleževalo v najbolj vneti veri. Fašizem je italijansko mornarico prenovil in okrepil ter ustvaril močno skupino vojnih enot. Do kraja je uredil tudi prevozne ladje, tako da je italijanska mornarica v afriški in španski vojni zajamčila mir na Sredozemlju, v sedanji vojni pa vzdržala pritisk najsirovejših mornaric na svetu. V teh treh letih je opravila delo, o katerem pričajo številke in ki ga je priznal nasprotnik sam ter je kot tako zasloilo v zgodovino. Njeno delo se je razširilo na vsa morja in na najbolj oddaljene oceane ter doseglo uspehe, ki tehtajo v vojnem obračunu in bodo tehtali tudi v mirovnem obračunu. Ni mogoče zatajiti, da je italijanska mornarica doživela neogibne in boleče izgube v boju, ki je bil tako rekoč brez oddiha. Mornariška organizacija pa je ostala taka, da je bila italijanska mornarica v vseh okoliščinah popolnoma kos katerim koli po-

trebam. Ves narod čuti, da če bo italijanska mornarica poklicana k še večjemu nastopu, kakor so bili dosedanja, torej k ogromnim nalogam, bo čudovitemu vencu slave, ki ga je podelila domovina, dodala še večjo slavo. V tem globokem in pravičnem prepričanju je italijanski narod včeraj obhajal dan mornarice. V vseh središčih je prišlo do manifestacij in krajevni oblastniki so razdeljevali odlikovanja za junaštvo. V Rimu je vladar sam hotel izpričati svojo vneto čestitko junaških mornarjev, s tem da se je osebno udeležil slovesnega obreda. Na ta svetli dan so vsi mornarji čutili, kako jih ljudstvo in vlada ljubita ter jim v nešteti manifestacijah izkazuje globoko občutje tovarištva. Pri vseh proslavah je bil višek obreda v spominu na padle in vse manifestacije so bile tako rekoč posvečene nevenljivi slavi tistih, ki so se žrtvovali, da se ne bi imena italijanskih mornariških mest, združena z večnim Rimom, osramotila v novejših časih.

Poslanica admiral Doenitz za praznik italijanske vojne mornarice

Rim, 11. junija. s. Veliki admiral Doenitz je naslovil na italijansko mornarico naslednje poslanico:

»Tovarišem iz zavezniške kr. italijanske mornarice dviga z menoj vred svojo misel nemška vojna mornarica v zvestem orožnem bratstvu na dan, ki je posvečen počastitvi padlih junakov in slavni dejani, ki so jih izvedli z visokim po-

žrtvovalnim duhom. Hrabro vedenje posadk z italijanskih vojnih in trgovskih ladij, ki so opravljale oskrbovalno službo za Tunizijo, pomeni stran nesmrtno slave. Nezlomljiva volja in odločen bojni duh, ki so ga pokazali ti bojevniki, sta brez dvoma znamenje, da bosta zgodovinski boj Italije in naš boj proti skupnemu sovražniku privedla do svobode in veličine fašističnega imperija.« — Doenitz.

Namestitve in upokojitve prefektov

Rim, 11. junija. s. S kraljevim odlokom je bila izvedena običajna letna premostitev prefektov. Premeščeni so:

dr. Francesco Palici iz Torina v ministrstvo za ravnanje javnega zdravja, adv. Dino Borri iz Genova v Torino, adv. Edoardo Salerno iz Bologne v Genova, dr. Guida Litta iz Verona v Bologno, dr. Tito Cesare Canovai iz Perugia v Verono, adv. Giuseppe Russi iz Varesa v Trapani, dr. Mario de Cesare je uchal biti glavni ravnatelj verskega fonda in postane glavni ravnatelj za verske zadeve, dr. Francesco Battisti iz Beneventa v ministrstvo za glavnega ravnatelja verskega fonda, dr. Emanuele Zannelli iz Catanije v Bolzano, Emilio Grazioli iz Ljubljane v Catanijo, Francesco Scassellati-Sforzolini iz Kotora v Ancono, dr. Luciano di Castri iz Catanzara v Viterbo, dr. Gianmichele Florindo iz Viterba v Pesaro, Giovanni Mosconi iz Pesara v Videm, adv. Leone iz Cagliarija v Brescio, dr. Gregorio Notarianno iz Sassarija v Perugia, dr. Aldo Cavanni iz Gorizie v Chieti, inž. Giannino Romualdo iz Chietija v Livorno, dr. Manlio Dina iz Livorna v La Spezia, Alberto Varana iz Pesara v Palermo, adv. Guido San Domino iz Vercella v Pescara, dr. Giuseppe Murino z razpoloženja v Vercelli, dr. Gianbattista Zanframundo z razpoloženja v Avellino, dr. Francesco Bellini z razpoloženja v Gorizio.

Nova imenovanja: dr. Olmo Bracali, podprefekt, je imenovan za prefekta in določen v Benevento; dr. Ferdinando Flores je imenovan za prefekta in postavljen na razpoloženje za nadzorstvene posle; dr. Francesco Mucci je imenovan za prefekta in določen za Nuoro; dr. Giuseppe Solimena je imenovan za prefekta ter postavljen na razpoloženje za nadzorstvene posle; dr. Francesco Miraglia je imenovan za prefekta in postavljen na razpoloženje za nadzorstvene posle; dr. Mario Carta je imenovan za prefekta in postavljen na razpoloženje za dosedanjimi nalogami;

Dr. Rodolfo Bianchorosso je imenovan za prefekta in poslan v ministrstvo za dosedanjimi nalogami; dr. Giuglio Cesare Rizza je imenovan za prefekta in določen za Rieti; dr. Ugo Severini je imenovan za prefekta in postavljen na razpoloženje za nadzorstvene posle; dr. Federico Solimena je imenovan za prefekta in določen za Messina; dr. Alfredo Salvatore je imenovan za prefekta in določen za Campobasso; dr. Guido Broise je imenovan za prefekta in določen za Ascoli; dr. Tomaso Pavene je imenovan za prefekta in določen v ministrstvo; dr. Adolfo de Dominicis je imenovan za prefekta in poslan v ministrstvo za dosedanjimi nalogami; dr. Giuseppe Festa je imenovan za prefekta in določen za Cagliari; dr. Vincenzo Ottaviano je imenovan za prefekta in določen za Sassari; odv. Enrico Endrich je imenovan za pre-

fekta in določen za Cosenzo; dr. Mario Pigli je imenovan za prefekta in določen za Kotor; odv. Pietro Monzoni je imenovan za prefekta in določen za Catanzaro.

Postavitve na razpoloženje: Adalberto Mariano, prefekt v Palermo, za druge naloge; odv. Raffaele Radonia, prefekt v Messina, postane generalni nadzornik; dr. Gaetano Orrù, prefekt v Nuoro, zaradi zdravja; dr. Vincenzo Ciottola, prefekt v Bresciji, za generalnega nadzornika; dr. Giulio Froggio, prefekt v Bolzanu, za generalnega nadzornika.

Vpokojitve zaradi izpolnjene službene dobe: dr. Roberto Ausiello, prefekt v Anconi; dr. Giuseppe Caratti, prefekt v Rieti; dr. Carmine Senise, prefekt na razpoloženju; dr. Giuseppe Onis-Delicati, prefekt v Ascoli; dr. Guido de Sanetis, prefekt v Cosenzi; dr. Nicola Trifuoggi, prefekt v Avellinu; dr. Giuseppe Cocuzza, prefekt v Campobasso; dr. Andrea Tincani, prefekt v Teranu; dr. Alfonso Pironi, prefekt v La Speziji; dr. Alberto Clariotti, prefekt v Vidmu; dr. Mario Montetti, prefekt na razpoloženju; Vincenzo de Longo, prefekt na razpoloženju.

Vpokojeni, ker so prevzeli druge posle: dr. Giuseppe Mastromattei, prefekt na razpoloženju; dr. Giovanni Petraniani, prefekt na razpoloženju.

Švicarski list o Mussolinijevih mirovnih pobudah

Mussolini se je mnogo trudil za mir, a svet ga ni poslušal

Bern, 11. junija. s. Georges Wagniere, ki je bil dolga leta švicarski poslanik v Rimu je v švicarskem listu »Gazette de Lausanne« objavil dolg uvodnik, v katerem se je bavil z Mussolinijevimi mirovnimi pobudahmi. Pisec poudarja, da je Mussolini že takoj ob prevzemu oblasti 1. 1922. javno izpovedal svojo vneto za mir, ki da mora prevečati vsa sreča kakor upanje in vera, toda ta mir da mora sloneti na pravičnosti. Versajska pogodba je bila za Nemčijo krivična in Mussolini je zahteval revizijo. Revizija versajske pogodbe bi bila največji dogodek novega časa in bi se zaključila v Rimu. Versailles bi bilo ime za diplomatski mir, Rim pa za mir med narodi, je dejal Mussolini. Mussolini je napovedal svoj načrt o paktu štirih velesil, ki ga je dobro pretehtal. Clankar nato omenja, s kolikšnim veseljem se sprva sprejela ta načrt, ki naj bi združil štiri velike sile za nedoloten čas v mirolnem sodelovanju ter pomagal k skladni rešitvi vseh dnevnih vprašanj. Spočetka so pogajanja glede revizije versajske pogodbe lepo napredovala. Leta 1928, ko so se v Münchenu zbrali zastopniki, ki so stali tik pred spopadom, ee je Mussolini prijel za letalom in posrečilo se mu je, da je pre-

Obnovitev sosveta za Ljubljansko pokrajino

Sestavljajo ga zastopniki vseh produktivnih panog prebivalstva

dr. Branko Alujevič, predsednik Pokrajinske delavske zveze,

inž. Milko Pirkmajer, predsednik Pokrajinske zveze svobodnih poklicev,

prof. Bogomil Remec, predsednik Pokrajinskega zavoda za zadružništvo,

Franc Heinricher, predsednik industrijskega odseka pri Pokrajinski zvezi delodajalcev,

Zvonimir Lukič, trgovec, predsednik trgovskega odseka pri Pokrajinski zvezi delodajalcev,

Ignacij Pevec, kmetovalec, predsednik kmetijskega odseka pri pokrajinski zvezi delodajalcev,

Alojzij Erjavec, litograf, predsednik odseka grafičnih delavcev pri Pokrajinski delavski zvezi,

Ludvik Korčec, predsednik odseka trgovskih delavcev pri Pokrajinski delavski zvezi,

Franc Majcen, predsednik odseka kreditnih in hranilniških uslužbencev pri Pokrajinski delavski zvezi,

Karel Rojina, kmet, predsednik odseka kmetijskih delavcev pri Pokrajinski delavski zvezi.

Dano v Rimu 31. maja 1943-XXI.

MUSSOLINI.

Obnovitev sosveta Ljubljanske pokrajine pomeni zaključni korak pri ureditvi gospodarskega in socialnega življenja v Sloveniji po korporacijskih načelih, ki jih je nova Italija dosledno uveljavila na vseh področjih in v okviru vsega svojega državnega sestava. Načela, ki so odločala pri imenovanju članov novega sosveta, so tista, kakor jih narekuje zamisel korporacijskega reda. Člani sosveta so vodilni zastopniki produktivnih panog in produktivnega življenja v naši pokrajini, življenja, ki je v novih časih dobilo najpomembnejši izraz prav v korporacijski obliki.

Prepričani smo, da bo s tem končnim korakom za novo gospodarsko ureditev našega ozemlja go-

spodarsko in socialno življenje v vseh svojih panogah in oblikah dobilo novega zagona, da bo lahko kos vsem nalogam, ki jih zahteva čas in zahtevajo potrebe ljudstva. Dejstvo, da so v novem predstavništvu Ljubljanske pokrajine aktivni zastopniki vseh produktivnih slojev prebivalstva, je najboljše poročilo za to in za plodno delo te obnovljene ustanove.

Nemški poslanik sprejet pri Duceju

Rim, 11. junija. s. Duce je ob tretji obletnici vstopa Italije v vojno sprejel nemškega poslanika von Mackensena. Razgovor je bil posebno prirčen in se je znova potrdila tesna zveza med obema osnima državama in pa njun odločni sklep, da bosta nadaljevali vojno do končne zmage trojne zveze.

Brzjavka vdane zvestobe Duceju

Rim, 10. junija. s. Duce je sprejel tole brzjavko iz Barija: »Častniki, vojniki pohabljeni ranjenci ter zdravstveno osebje, ki so se vrnili s domovino iz Kenije, Avstralije in Južne Afrike, ob prihodu na italijanska tla z navdušenimi in ganjenimi srci ter v zvesti veri mislijo na Vas, Duce, in Vas prosijo, da bi jih vedno smatrali pripravljene za vstop v bojne vrste, da bi dosegli popolno zmago. General Agostino Martino, zvezni tajnik Umberto Bologna.«

Osne podmornice nadaljujejo nastope v Karaijskem morju, kjer so potopile eno kubansko ladjo.

Predsednik japonske vlade italijanskemu narodu ob tretji obletnici vstopa v vojno.

Tokio, 11. junija. s. Ob tretji obletnici, odkar je Italija šla v vojno, je japonski ministrski predsednik Tojo poslal po agenciji Stefani italijanskemu narodu naslednje sporočilo:

»Pretekla so tri leta, odkar je Italija odločno zgrabila za meč pravice in šla v slavno vojno. Od začetka do danes ima sedanja vojna dve veliki obdobji. Prvo tvorijo posredovanje Italije na dan 15. obletnice dobe Dshova, drugo pa se je začelo z izbruhom vojne v veliki Vzhodni Aziji decembra 16. leta Dshova. Uspehi, ki so bili doseženi po štirih letih vojne, so v Evropi in v Vzhodni Aziji že postavili temelje za zanesljivo zmago. Zdaj se začne doba odločilnih bojev, za katere moramo razviti na Vzhodu in na Zahodu veličastne uničevalne nastope. Sovražnik, ki je ves osupel nad

porazi, premišljeno sili nevtralne narode v vojno in skuša skriti svoj slaboten stroj s tem, da grozi s praznimi ofenzivami. Nasprotno pa je zveza osnih držav čedalje trdnjša, čim bolj se vojna razvija.

Zelim znova izreči svojo odkritosrčno in posebno pohvalo Italijanom, ki se pod žezlom svojega Duceja Benita Mussolinija postavljajo po robu in premagujejo vse težave s skrajno odločnostjo in z najglobljim prepričanjem v zmago. Sedanja vojra je največja vojna in nima primere v zgodovini človeštva. Zato je čisto razumljivo, da tudi trpljenje in težave, ki so z njo v zvezi, nimajo primere. Tudi če se v bodočnosti pokažejo še večje težave, sem prepričan, da bomo mi, ki se borimo za pravično stvar, nazadnje le zmagali.« — Armadni general Hideki Tojo.

Obširno čiščenje v zaledju vzhodnega bojišča

207 taborišč, mnogo orožja in zalog v nemških rokah — Uspešni nastopi nemških lahkih pomorskih enot — Hud napad nemških bombnikov na Jaroslavl

Hitlerjev glavni stan, 11. jun. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

Na vzhodnem bojišču je včerajšnji dan potekel mirno.

V zaledju srednjega odseka je bil zaključen novejši pohod proti močnim boljševiškim tolpom. Na neprehodnem gozdnatem ozemlju so bile tolpe s sodelovanjem madžarskih oddelkov in domačih sil obkoljene ter uničene. 207 taborišč, številno orožje in velike množine zalog za preskrbo je padlo v nemške roke.

Nemške lahke pomorske oborožene sile so potopile ob kavkaški obali dve sovražni enoti za dovoz s skupno 800 tonami. Letalstvo je potopilo ob vzhodni obali Azovskega morja zopet 16 čolnov za izkravarjanje, nadalje v Finškem zalivu sovskega stražni čoln ter na visokem severu z obstreljevanjem zažgalo sovražno tovorno ladjo.

Oddelki nemških težkih bojnih letal so izvedli v noči na 10. junija strujen napad na po-

membo sovskega oborožitevno tovarno v Jaroslavlju ob zgornji Volgi. V obširnih tovarniških napravah so nastali veliki požari.

V letalskih bojih v Sredozemlju so nemški in italijanski lovci sestrelili 11 sovražnih letal.

Na Atlantiku je nemška podmornica v dveurni borbi uspešno zavrnila ponovne napade 8 sovražnih letal. Ena izmed letal je bilo sestreljeno, 4 druga pa so bila zadeta in so odletela v drugo smer. Podmornica je nadaljevala svoje operacije.

Von Ribbentrop sprejel italijanskega poslanika

Berlin, 11. jun. s. Nemški zunanji minister von Ribbentrop je za tretjo obletnico vstopa Italije v vojno sprejel italijanskega poslanika Dina Alfieri. Pogovor med njima je bil prav prirčen in znova sta potrdila trdno voljo, da bosta sili osi vodili vojno v okviru trojnega pakta do končne zmage.

Italija in Nemčija sta uradno priznali novo vladu v Argentini

Rim, 11. junija. s. Italijanska vlada je priznala novo argentinsko vladu, ki se je sestavila v Buenos Airesu pod predsedništvom generala Ramirezja.

Berlin, 11. junija. s. Snóti se je zvedelo, da je nemška vlada uradno priznala novo argentinsko vladu generala Ramirezja.

Buenos Aires, 11. junija. s. General Ramirez je odpravil obsešno stanje, ki ga je bil razglasil general Rawson.

Vesti 11. junija

Neki finski list poroča, da znaša število ruskih prostovoljcev v vojski generala Vlasova pol milijona ljudi, ki so pripravljeni za borbo proti boljševiškim tlačiteljem

Japonski državni zbor se bavi z načrtom za pomnožitev kmetijskega pridelka na Japonskem in v Mandžuriji. Po tem načrtu naj bi pridelali na še ne izkoriščenem ozemlju na Japonskem 900.000 hektolitrov žita, 144.000 hektolitrov riža in nad 5 milijonov ton sladkega krompirja. V Mandžuriji pa so že ustanovili 300 kmetij, na katerih upajo, da bodo pridelali 80.000 hektolitrov riža in 90.000 hektolitrov žita.

Nemški ukrepi za obrambo želve pred letalskimi napadi

Berlin, 11. junija. s. Ker nasprotnika pri njegovih nasilniških napadih ne zadržujejo več nobeni pomisleki in se ne obotavlja metati bombe razen na mesta tudi na odprto podeželje, so nemške pristojne oblasti izdale ukrepe za obrambo želve pred letalskimi napadi. Kmetje, ki se bodo morali držati teh ukrepov, bodo morali poskrbeti za želve takoj, ko bo žito dozorelo, in zaradi tega ukreniti vse, da se bo nevarnost požara kar se da zmanjšala.

Eksc. Emilio Grazioli odhaja iz Ljubljane



Ljubljana, 11. junija. Na drugem mestu prinašamo uradno sporočilo o tem, da je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino Eksc. Emilio Grazioli poslan na novo visoko službeno mesto: za prefekta v Catanijo, eno najvažnejših središč Sicilije.

Ime Eksc. Graziolija je neločljivo zvezano z usodo našega ozemlja po aprilski vojni leta 1941, neločljivo z nastankom in obstankom Ljubljanske pokrajine ter z vso njeno usodo v teh časih. Eksc. Grazioli je bil z najvišjega mesta poslan, da novo pokrajino ureja in vlada po načelih in smericah fašizma ter njegove imperialne politike. To nalogo je dobri dve leti izpolnjeval vestno, neodoljivo, z vso odločnostjo, a z brezpopojno pravičnostjo, kakor se glasi geslo, ki ga je sam pri mnogih prilikah poudarjal.

Sledovi njegovega delovanja v naši pokrajini so, lahko rečemo, neizbrisni, in v spominu prebivalstva, čigar simpatije si je znal pridobivati na vsak korak, bo ime Eksc. Graziolija ostalo zapisano kot ime prvega in najizrazitejšega zastopnika italijanske politike na tem ozemlju.

Če bi hoteli v tem naglem članku navajati vse delo, ki ga je Eksc. Grazioli v Ljubljani opravil, bi bilo to predolgo. Njegovo delovanje je bilo enako vidno ter izrazito na političnem kakor na socialnem, in gospodarskem področju.

Eksc. Grazioli odhaja iz Ljubljane na drugi konec države, na novo, častno, odgovornost in velikih nalog polno mesto v Cataniji, kar je nedvomno dokaz, da je bilo njegovo delo v Ljubljanski pokrajini pravilno ocenjeno. Ni dvoma, da bo tudi tam nadalje uveljavil vse tiste svoje odlike in sposobnosti, katerih priča je dve leti bila Ljubljanska pokrajina.

Ob odhodu ga spremljajo vse želje prebivalstva in vse simpatije, ki si jih je v Ljubljani pridobil.

Uradna objava Nogometne zveze

1. Verificirajo se naslednje, dne 6. junija odigrane prvenstvene tekme:

I. divizija: Ljubljana: Mars 7:0, II. divizija: Vič: Korotan 1:3; rezerve: Mladika: Korotan 4:2, Hermes: Vič 0:2, Dopolavoro Tabacchi: Zabjak 2:10, Ljubljana: Mars 2:1, mladine: Hermes: Vič 1:0, Mars: Zabjak 2:0, Ljubljana: Tabacchi 5:0.

2. Odobravajo se naslednje prijateljske tekme, prijavljene za 15. junij:

igrišče Hermes: mladinski turnir: ob 9.30 Hermes: Zabjak, ob 10.50 Vič: Mars, ob 15 Hermes: Mars rezerva, Hermes: Mars: igrišče Mladika: 10.30 Mladika: Dopolavoro Tabacchi mladini, ob 16 Mladika: Zabjak rezervi, ob 17 Mladika: Dopolavoro Tabacchi.

Ponedeljek, 14. junija: igrišče Hermes: mladinski turnir: ob 16 premaganca, ob 17 zmagovalca prejšnjega dne.

3. Kaznujeta se z ukorom igralca Pišek Janez (Mars) in Pelicon Slavko (Ljubljana).

4. Suspendira se do nadaljnjega igralec SK Marsa Perko Bogdan.

5. Pozivajo se na zaslišanje v pisarno Zveze naslednji igralci: Perko B., Slamič H., Dohert M. (vsi Mars) in Perharič Stane (Ljubljana) za torek, 15. junija, ob 17.30.

6. Verificira se na podlagi poročila sodnika igrišče SK Korotana.

7. Kaznuje se s trimesečno zabranjo igranja po § 24. kaz. prav. igralec SK Zabjaka Bogdan Baumgartner. Všteje se mu suspenz in mu kazneni poteče dne 7. avgusta 1945.

8. Kaznuje se s tritedensko zabranjo igranja po § 18. kaz. prav. igralec SK Mladike Keržič Zvonc. Všteje se mu suspenz in kazneni poteče dne 28. junija 1945.

9. Kaznuje se z dveletno zabranjo igranja igralec SK Zabjaka Sajovic Jože, po § 19., upo-

števač 13. kaz. prav. Všteje se mu suspenz, kazneni poteče dne 7. junija 1945.

10. Kaznuje se s petmesečno zabranjo igranja igralce Dopolavora Tabacchi Nagode Drago po § 24. in § 30. kaz. prav. Všteje se mu suspenz ter mu kazneni poteče dne 7. novembra 1945.

11. V nedeljo, 13. junija, ob 17 se vrši na stadionu Planine nogometna tekma med vojaško reprezentanco Corpo d'Armata in reprezentančnim moštvom Venezije Giulije, na katero imajo prost pristop vodje društev, vključnih v Zvezo, sodniki in igralci s predložitvijo izkaznice.

V nedeljo nekaj prijateljskih tekem

Prihodno nedeljo bi po nogometnem sporedu ostali brez tekem. Da pa ne bo tako, so poskrbeli nekateri domači klubi, ki so se dogovorili za nekaj prijateljskih srečanj. Med najvažnejše nedeljske tekme bosta gotovo spadali prijateljski srečanja med Marsom in Hermesom ter med Mladiko in Tobačno tovarno. Uvaževanja in hvale vredno pa je prizadevanje vodstva SK Viča, ki si prizadeva pri vzgoji nogometne mladine. Vič bo priredil zvalodnevni turnir najmlajših, na katerega so se prijavila štiri moštva: Vič, Hermes, Zabjak in Mars. Razen teh bosta v mladinski tekmi nastopili potem še mladini Mladike in Tobačne tovarne. In za konec nedeljskega sporeda bomo imeli še tekmo med rezervama Mladike in Zabjaka. Nogometa bo torej tudi v nedeljo dovolj, tako da prijateljem okroglega usnja ne bo do g. časa.

Čitajte »Slovenski dom«!

Sofoklejev »Kralj Oidipus« na frančiškanskem odru

Navzlic Renanu, Meroškovskemu in še marsikomu, ki je z nekim bolnim hrepenenjem sanjal o »sončni Heladi«, o naradni in dionizični radosti grškega človeka, vemo, kako nam iz stvaritev največjih grških umetnikov diha bolečina in strah pred neizprosno usodo, ki jo dele teži olimpijski bogovi in grozljiva pokorščina pred zavladanimi ugankami življenjske Slinge. Vse bolj ko dionizične bakanalije, močnejše ko Aristofan in drugi, nam dajo bistvo helenske duše in njeno »melafizično stvarnost« veliki tragedi: Euripides, Ajshil in Sofokles. Če nam komedije življenje slikajo, ga tragedija odkriva. Kje je Shakespeare največji? V Hamletu in Othelu. Kajti tragedija nosi v sebi misterij pretresljivih človeških usod. In morda najbolj pretresljiva je prav ta, ki jo slika Sofokles v Oidipu. Če je njegova Antigona nam na neki način bližja, je to pač zato, ker je postavljena na raven domoljivke človeške resničnosti. Večni zakon bogov, ki so ga vsadili v človekovo vest, je močnejši ko slučajni zakoni in prepovedi oblastnikov. In njemu se Antigona pokori ne glede na posledice, ker se zaveda, da je tako prav. In nesrečni kralj Oidipus? Prav nič ne vemo, čemu so mu bogovi poslali tako strašno usodo in kazni, niti ne, čemu pokora, ki jo je sprejel nase. Saj njemu in njegovim služi spet v zlo. Bolečina in tajna antičnega človeka, in tudi Sofokla, ki mu je bila rešitev uganke zavita v temo. (Nehote se mi vsiljuje primera med njim in katoliško dramo, n. pr. Marijinim Oznanjenjem, ki smo ga pred kratkim videli na istem odru. Pri Sofoklu: nujnost usode, neutemeljenost kazni in pokore — rešitev Teb je premo —, pri Claudelu: kazni (Violanina grobost) je le posledica zunanjega vzroka, pokora pa je bila v načrtu božje Milosti, da Violano do kraja posveti. Po njej je Bog z blago roko posegel v tvorni in duhovni svet, z njeno žrtvijo so bile rešene in v pravi red urejene velike stvari.)

Na vsak način pa je Kralj Oidipus izredna dramska stvaritev, ki bo človestvu vedno ostala živa. Saj je malo del, ki bi bila dramatično tako zgoščena in se tako plastično stopnjevala vse do konca, in ki bi v takem kratkem dejanju podala toliko človeške groze. Saj smo to videli in doživeli celo na frančiškanskem odru s priložnostnimi igralci. Maturanti klasične gimnazije so jo dali, in mislim, da bi bili težko našli bolj primerno stvar, hkrati so se pa tudi oddolžili svojem klasičnemu študiju in slovesu od gimnazije. Vsi so bili prvič na odru, toda priznati moramo, da so veliko dali. Da so predstavili vzeli resno, dokazuje že to, ker so za režiserja povabili strokovnjaka, člana drame Edvarda Gregorina. Mor-

da bi bilo očitati režiserju le, da je Oidipusa podal nekoliko preveč realistično, s čimer se tiste fine nianse Sofoklejeve umetnine zabrisuje. Nekaj odskih rekvizitov — upoštevamo tesen oder — je primerno označilo vzdušje in antično pozorišče drame.

Oidipusa je igral Lipar, ki se je v svojo vlogo odlično vživel in bil močan ter prepričljiv v podajanju vse do konca. Med ostalimi vlogami sta se posebno odlikovala Teiresias (Rehberger) in sel iz Korinta (Bračko), ki nedvomno kaže močne igralske sposobnosti. Kreon (Tumpej), Jokaste (Trdanova) in Pastir (Vrhovec) so bili sicer v podajanju šibkejši, vendar pa za prvi nastop kar dobri.

Zbor, ki ga je vodil Slokar, je častno rešil svojo nelahko vlogo, kar bi o predstavi, ki so jo bili dajali v dramo, ne mogli reči. Škoda, da ni bil zbor, vsaj na nekaterih mestih, poječ. Na nekem amaterskem odru so bili to poskusili in je bil efekt zelo učinkovit. — Drugim igralcem v nasvet: vsi sodelujoči so odlično, to se pravi na pamet znali besedilo. —

V polni dvorani so bili zastopani številni profesorji, ki so prišli gledat svoje dijake. Čast jim. Pa tudi drugih odličnikov ni manjkalo. Dijaki so to za svoj idealizem zaslužili, posebno, ker bo ves čisti dobiček za Podporno dijaško društvo. Naj obstojno to razume in v petek ponovno napolni dvorano. Pa tudi za umetniški užitek ne bo prikrajšano.

s. š.

Obvezno cepljenje zoper tifus

Nad 20.000 lansko leto zoper tifus prostovoljno cepljenih, razen teh pa vse perice ter lastniki in uslužbenci obratovalnic z živil, torej vseh gostiln, izkuhov, restavracij, mlekar, mesarij, branjarij, pekarij, slaščičarn in podobnih obratov, so se lahko prepričali, da uživanje zaščitnih tablet proti tifusu ne povzroča nikakih težav in nobene reakcije, pač pa tako cepljenje nudi za več mesecev varstvo pred obolenjem za to nevarno boleznijo. Prav tako je to tudi razvidno iz malega števila onih, ki so lansko leto oboleli za tifusom, saj navzlic izrednim razmeram lani ni bilo v Ljubljani nobenih epidemij.

Učinek zaščitnih tablet pojenja po približno 6 mesecih ter mestno poglavarstvo zato letos odreja ponovitev cepljenja pri vseh za cepljenje obveznih. Vsem, drugim prebivalcem pa svetuje, naj tudi letos v lastno korist segajo po tem sredstvu, ki jih bo branilo težke bolezni.

Zaščitno cepljenje se bo pričelo v ponedeljek, 14. junija, in bo trajalo do sobote, 19. junija. Vse dni bo cepljenje trajalo od 7—9. Moški bodo poživili tablete v prostorih ambulato-rija v Mahrovci hiši na Krekovem trgu 10, ženske pa v prostorih mestnega fizikata v II. nadstropju Mestnega doma.

Prvi dan bo vsak poživil eno tableto, naslednje tri dni pa po dve tableti. Vsakdo bo torej moral priti v ambulatorij ali v mestni fizikat štirikrat. Tablete je treba uživati na tešče.

Mestno županstvo upa, da se bodo udeležili cepljenja vsi, ki so za to obvezni, ter zato ne bo treba izvajati nikakršnih ukrepov.

Srednješolski telovadni nastop

Zvezno poveljstvo Gioventù Italiana del Littorio: sporoča:

Na športnem prostoru »Stadion« na Vodovodni cesti bodo učenci in učenke ljubljanskih šol izvedli v soboto, 12. t. m., z začetkom ob 17.30, svoj veliki telovadni nastop, na katerega bodo prišli tudi odlični predstavniki. Spored telovadnega nastopa je naslednji:

Prihod odličnikov. — Dvig zastave. — Proste vaje učenec višjih srednjih šol. — Vaje s kiji. Izvajajo učenci višjih srednjih šol. — Proste vaje učenec srednjih nižjih šol. — Vaje s krogi. Izvajajo učenke nižjih razredov srednjih šol. — Proste vaje dijakin iz višjih razredov srednjih šol. — Odhoda odličnikov. — Snemanje zastave.

Vstop na »Stadion« je vsakomur prost. Vhod z Bleiweisove ceste.

Ribnica

Obisk zdravstvene avtokolone. Od 14. do 19. junija bo poslovala v Ribnici zdravstvena avtokolona. Opozarjamo vse, pregleda in pomoči potrebnega, da ne zamudijo redke prilike. Zdravniki bodo sprejemali ob navedenih dnevih od 8 do 12 ter od 15 do 18.

V sredo, 9. t. m., so pokopali pri Sv. Križu Lovšin Terezijo iz Sušja št. 13, rojeno l. 1878. Počivalj v miru.

Vljudo opozarjamo vse naročnike, naj blagovolijo poravnati naročnino za vse liste in za »Slovenčev« knjižnico pri zastopniku v ribniški mlekarni vsako nedeljo od 8 do pol 12 dopoldne. Prav tam lahko ob isti uri naročite vse časopise, male oglase in osmrtnice. Ogledite si zbirko Naša knjiga v trgovini Govže Anica, kjer vam oskrbijo tudi vse ostale knjige po želji iz Ljudske knjižarne.

Prodaja mesa na odrezek »G«

Pokrajinski Prehranjevalni zavod sporoča, da bodo v soboto, 12. junija, t. l. potrošniki lahko dobili pri svojih običajnih mesarijih proti odzemu odrezka »G« junjskih živinskih nakaznic, izdanih od Mestnega poglavarstva v Ljubljani 100 gramov govejega mesa. Delitev se bo pričela ob 7.

Razdeljevanje krompirja

Pokrajinski Prehranjevalni zavod obvešča konsumente v Ljubljani, da si od sobote, 12. do 23. t. m. lahko nabavijo po 3 kg krompirja na odrezek »E« živilske nakaznice za mesec junij, izdane od Občinskega prehranjevalnega urada. Krompir bodo razdeljevali naslednje tvrdke: Kmetijska družba, Jelačin, I. Delavsko konsumno društvo (v vseh poslovalnicah), Konsumno društvo (Vič in Šiška), Gregore, Nickelsbacher, Snirkolj, Nabavljalna zadruga železničarjev, Ekonom, Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev, Šarabon, Bahovec, Lunder Terezija, Rožna dolina, Marinko, Prisojna ulica.

S štajerskega

V Nazarih v Savinjski dolini je umrl tamkajšnji župnik-frančiškan o. Kerubin Tušek.

Smrtna kosa. V Teznu pri Mariboru je umrla mala hčerka pekovega pomočnika Erika Drakslar. V ptujski okolici sta umrli 33 letna Julijana Letona iz Sp. Brega in 11 letni Martin Petrovič iz Podvinec.

Ribnica dobi bolnišnico

Pred nekaj tedni se je pričelo živahno delo v stari Tehniški restavraciji pri železniški postaji. Gradbena komercialna družba iz Ljubljane (poslovodja inž. Brodnik) je po odločitvi in podpori Visoke komisariata začela prenavljati veliko poslopje v bodočo bolnišnico. Pripravljajo glavno poslopje, v katerem bo urejenih 13 bolniških sob s 33 posteljami ter stransko, gospodarsko poslopje. Dela bodo trajala približno 3 mesece.

Vsa ribniška dolina bo mnogo pridobila z novo bolnišnico, saj so doslej bili vsi bolniki v glavnem navezani na Ljubljano ali na Kandijo pri Novem mestu. Sicer je zadnje čase marsikomu bilo pomagano s tem, da je našel pomoč v vojaški bolnišnici v ribniškem gradu, toda teža vsega vprašanja bo rešena šele s poslovanjem nove bolnišnice.

DOMANI AL CINE UNION
JUTRI V KINU

TEMPESTA SUL GOLFO
VIHAR NAD ZALIVOM

Drammatica avventura
d'amore nella laguna
cornice di Napoli
barbarica

Drammatica l'obava
d'assassino in
vasto mare
barbarico

Un film LUX diretto da G. RIGHELLI

S. S. VAN DINE

BOGINJA MASČEVANJA

KRIMINALNI ROMAN

»Bolje pa je, če gremo mimo doktorjeve delovne sobe,« je svetloval Vance, »da ne bomo vzbujali radovednosti pri onih, ki so v salonu...«

Brush se tiho odšel. Videti je bil silno obupan, in ko je stopal po zavijih stopnicah, sem opazil, da se močno opira na železno ograjo.

Zajtrkovalnica je bila le za širino ozkega hodnika ožja kakor pa vse hišno pročelje. Široka pa ni bila več ko dva metra in pol. Okna, ki so gledala na cesto, so bila zaprta in so imela motne šipe. Bila so zagnjena s težkimi zavesami. Sobica je bila za oko nenavadna in je bila okrašena z egipčanskimi risbami. Jedilna miza je bila dolga najmanj tri metre in pol, bila pa je zelo ozka in okraši na njej so bili izdelani v slogu iz dobe propada. Precej podobna je bila opravi, kakršno so našli v Tutankamonom grobu. Na koncu mize je stal samovar za kavo iz lesketajočega se bakra, visok približno petdeset centimetrov in na treh nogah, ki so se navzdol razširjale. Med temi nogami je bil grelec za špirit.

Vance se je naglo ozrl po sobici in na moje veliko začudenje ni kazal za nobeno stvar kakšnega posebnega zanimanja. Videti je bilo, da ga vse bolj zanima, kako so razvrščene sobe. Pokukal je v hišnikovo sobico med zajtrkovalnico in kuhinjo ter je nekaj trenutkov postal pri glavnih hišnih vratih in gledal sem in tja po majhnem hodniku, ki je držal od zadnje strani hiše proti sprednji.

»Kaj enostavna stvar je za vsakogar priti v zajtrkovalnico, ne da bi ga kdo videl,« je pripomnil. »Kuhinjska vrata so za stopnicami.«

»Da, gospod... prav tako je, gospod,« je skoraj v naglici pritrdil Brush.

Vance je hlinil, kakor da ni opazil takšnega hišnikovega vedenja.

»Rekli ste, da ste doktorju nesli kavo približno pet minut po tistem, ko sta gospa Blissova in gospod Salveter odšla po stopnicah zgor... Kaj pa ste storili potem, Brush?«

»Podal sem se zgor, da uredim salon, gospod.«

»Ah, saj res, saj ste nam to že povedali.« Vance je s prstom bobnal po okraških na enem izmed stolov. »Zdi se mi, da ste tudi rekli, da je gospa Blissova odšla malo po deveti uri. Ste jo videli, ko je odhajala?«

»Da, gospod. Medtem ko je odhajala, se je ustavila pri vratih salona ter mi dejala, da gre nakupovat in naj to povem gospodu doktorju, če bi spraševal po njej.«

»Pa ste prepričani, da je odšla zdoma?«

Brush se je razširil oči. Vprašanje ga je osupnilo.

»Trdno sem prepričan o tem, gospod,« je odvrnil Brush z velikim poudarkom. »Sam sem ji odprl vrata, ko je odhajala...«

»Pa gospod Salveter?«

»Prišel je dol kakšnih petnajst ali dvajset minut pozneje in tudi odšel od doma.«

»Vam je kaj rekel?«

»Nič... le to, da se vrne do kosila.«

Vance je globoko vzdihnil in pogledal na uro.

»Kosilo, saj res, za božjo voljo. Lačen sem že.« Pri tem je otožno pogledal Markhama. »Ura je že skoraj tri in danes še nisem použil drugega kakor čaj ob desetih... Človek naj od lakote umre samo zaradi takšnega bedastega zločina, ne?«

»Lahko vam postrežem z malico, gospodje...« je tvegala Brush. Vance ga je takoj ustavil in dejal:

»Odlična misel. Čaj in prepečenec nam bosta dobro teknila. A prej moramo govoriti še z Dingle.«

Brush se je priklonil in odšel v kuhinjo. Čez nekaj minut se je že vrnil s pohlevno in precej obilno žensko, staro okrog petdeset.

»To je Dingle, gospod,« jo je predstavil. »Dovolil sem si obvestiti jo o smrti gospoda Kyleja.«

Ženska nas je začudeno pogledala in držala roke prekrizane na precej debelem trebuhu.

»Dober dan, Dingle,« jo je pozdravil Vance, ki je sedel na robu mize. »Kakor vam je povedal že Brush, se je v tej hiši pripetila težka nesreča...«

»Nesreča, kaj?« Zmajala je z glavo in pri tem delala silno moder obraz. »Utegne biti res. Čudim se, da se ni zgodilo že prej kaj hujšega z mladim gospodom Salveterom, ki biva v tej hiši. On se vedno suče Scarlettu pod nogami, z doktorjem pa bi se noč in dan razgovarjal samo o tistih svojih mumijah. Gotovo pa nisem pričakovala, da se bo gospodu Kyleju kaj pripetilo...«

Bil je zelo blag in velikodušen gospod.

»O kom pa ste pričakovali, da se mu bo kaj zgodilo, Dingle?«

Ženska je postala nekam svojeglava.

»Ne vem... to ni moja stvar. Stvari tu pa niso bile čisto naravne.« Znova je nekam premeteno zmajala z glavo. »Imam mlado in lepo nečakinjo, ki se hoče poročiti s petdeset let stari človekom, in vedno ji pravim, da...«

»Prepričan sem, da ji dajete odlične nasvete, Dingle,« jo je ustavil Vance, »a mnogo rajši bi zvedeli, kaj mislite o Blissovih.«

»To že veste.« ga je prekinila Dingle, in vsak je lahko kaj brž spoznal, da niti zgrda niti zlepa ne bi bilo mogoče izvit iz nje še kakšne besede.

Dal 7 al 21 giugno vengono emesse due serie di

BUONI DEL TESORO QUINQUENNALI 5% A PREMI

di L. 5 miliardi ciascuna

Interessi e premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97 per ogni cento lire di capitale nominale, oltre interessi 5% dal 15 giugno fino al giorno del versamento; per le sottoscrizioni eseguite dal 7 al 14 giugno vengono invece corrisposti ai sottoscrittori gli interessi 5% dal giorno del versamento fino a tutto il 14 giugno detto.

Le sottoscrizioni vengono eseguite solo in contanti, ma vengono accettate come contante le cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 5 miliardi di Buoni concorre annualmente a n. 10 premi per un ammontare complessivo di L. 10.000.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Banche, Banchieri, e Banche Popolari, nonché tutti gli Agenti di Cambio rappresentati nella firma dell'atto consortile dagli Istituti e dalla Compagnia Finanziaria sopra menzionati.

Od 7. do 21. junija bosta emitirani dve seriji

5 LETNIH 5% ZAKLADNIH BONOV s PREMIJAMI

vsaka po 5 milijard lir

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: 97 lir za vsakih sto lir nominalne glavnice poleg 5% obresti od 15. junija do dneva vplačila; za vpisovanja od 7. do 14. junija pripadajo vpisnikom 5% obresti od dneva vplačila do vključno 14. junija.

Vpisovanje se lahko opravi samo v gotovini, toda sprejemajo se kot gotovina kuponi, dopušteni za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 5 milijard lir Bonov odpade letno 10 premij v skupnem znesku 10.000.000 lir, ki se žrebajo vsakih šest mesecev. Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju pod vodstvom zavoda Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale Banke, Bančniki, Ljudske Posojilnice kakor tudi vsi menjalnični Agenti, ki so člani zgoraj omenjenih zavodov in družbe »Compagnia Finanziaria«.

LJUBLJANA

Koledar

Petek, 11. rožnika: Barnaba, apostol; Parizij, spoznavalec; Marcijal, mučenec.
Sobota, 12. rožnika: Jan, Fakund, spoznavalec; Leon III., papež; Bazilid, mučenec.

Obvestila

† Ančka Golč. V Zagorici pri Dobrniču je v cvetu mladosti umrla gospodična Ančka Golč, sestra gospoda novomašnika Jožeta Golča. Težko prizadeti družini izrekamo toplo sožalje.

Mali gospodar — Žegoza obveščata svoje člane, da bo v sredo, 16. junija, ob pol 7 zvečer v posvetovalnici, Gallusovo nabrežje 38, zanimivo predavanje o perutinarstvu. V nedeljo, 20. junija, je istotam ob 9.30 zelo važno predavanje o prehrani malih živali.

RACCOLTORI Pro-

dotti ERBORISTICI

fate offerte campio-

nate agli Stabilimenti

C. E. A. BONOMELLI — Piazza Emilia, 1 — MILANO

ZBIRALCI

ZELISC

pošljite ponudbe z

vzorci zavodom

Piazza Emilia, 1 — MILANO

Vse ljubitelje kornorke glasbe, ki je višek umetniškega in koncertnega udejstvovanja, opozarjamo na nocojšnji koncert Ljubljanskega kornorke tria, ki bo ob 19.30 v veliki filharmonični dvorani. Solist violinist Albert Dermelj, čelist Čenda Sedlbauer in pianist Marijan Lipovšek so sijajno vigrani v skupni kornorci in bodo izvajali na nocojšnjem večeru naslednja klavirska tria: 1. Beethoven: Trio v c-molu, op. 1, št. 3; 2. Pizzetti: Septemberska rapsodija; 3. Dvořák: Dumky, op. 90. — Kdor se želi naslanjati na pravi umetnosti in v resnici dobri izvedbi, naj ne zamudi nocojšnje prilike in poseti koncert v veliki filharmonični dvorani. — Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice, — Konec pred 9.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Petek, 11. junija: Zaprtó.
Sobota, 12. junija, ob 18.30: »Stari in mlanci« (namesto »Jesene«). Red B.
Nedelja, 13. junija, ob 18.30: »Deseti brate«. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol.
Ponedeljek, 14. junija, ob 18.30: »V Ljubljano jo dajmo«. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol.
Torek, 15. junija, ob 18.30: »Skupno življenje«. Premiera. Red Premierski.

Opera:

Petek, 11. junija: Zaprtó.
Sobota, 12. junija, ob 18: »Tiha voda«. Opereta. Izven. Cene od 28 lir navzdol.
Nedelja, 13. junija, ob 17: »Thais«. Izven. Cene od 28 lir navzdol.
Ponedeljek, 14. junija, ob 17: »Prodana nevesta«. Izven. Cene od 28 lir navzdol.
Torek, 15. junija: Zaprtó.

Sprememba dramskega repertoarja. Zaradi obolenosti g. Vladimira Skrbina je morala Drama spremeniti svoj že napovedani repertoar od petka dalje. Za petek popoldne napovedana uprizoritev Cankarjeve drame »Kralj na Betajnovi« odpade, v soboto bo prva repriza Medvedove drame »Stari in mladi« za red B. v nedeljo in ponedeljek pa bo ponovila Drama po zelo znižanih cenah od 12 lir navzdol izvirni deli Jurčič-Golčevega »Desetega brata« in Ogrinčeve igre »V Ljubljano jo dajmo«. Ker sta ti dve uprizoritvi verjetno zadnji v tej sezoni, nanji posebej opozarjamo.

Naročite seno in zimska krmila!

Ker je sedaj čas košnje sta žegoza in Društvo Mali gospodar v Ljubljani ukrenila potrebne korake, da bodo lahko mali gospodarji v Ljubljani dobili za zimsko prehrano prvovrstno seme po čim ugodnejši ceni. Tudi glede ostalih krmil se bosta obe ustanovi potrudili, da dobita blago od pridelovalcev neposredno, da bodo tako krmila najboljša in najcenejša. Prvovrstno sladko seno v Ljubljano dostavljeno bo okoli 2 liri kilogram za one, ki ga naroče že sedaj in začno obročno odplačevati. Za vse druge bo na razpolago seno le v toliko, kolikor ga bo ostalo in po višjih cenah. Prav isto bo z ostalimi krmili.

Sprito tega je zelo važno in koristno za vse male gospodarje v Ljubljani, da naroče seno in krmila že sedaj in da ne odlašajo na kasnejši čas, ker se zopet lahko primeri kakor lani, da se marsikaj ni dobilo, da blago ni bilo prvovrstno in da so bile cene visoke. Vse to škoduje reji in ovira njen razvoj.

Kolumb odkriva Ameriko

»Na tem otoku žive tudi psi. Moji ljudje so srečali nekega domačina, ki je imel zataknjen v nos kos zlata, velik kakor polovica našega zlatnika, in na njem vrezanih nekaj črk. Jaz sem jih pograjal, zakaj se niso spustili v pogajanja za tisti denar in plačali zanj toliko, kolikor bi lastnik pač zahteval, kajti rad bi videl in vedel, kakšen je in kaj pomeni, toda mornarji so mi odgovorili, da si niso upali predlagati mu zamenjavo.«
»Ko smo se oskrbeli z vodo, sem se vrnil na ladjo in razpel jadra v severozahodno smer. Vozil sem ves čas ob otoku in sicer prav do nasproti ležečega obrežja, ki se razteza od vzhoda proti zahodu. Tedaj so vsi ti ljudje znova začeli govoriti, da je ta otok manjši od Samoeta in da bi se bilo treba vrniti, da bi ga čim prej dosegli. Tu se je veter polegel, potem pa je začel pihati zahodnik v nasprotno smer, kakor pa smo jo ubrali mi. Zato sem zaokrenil ladjo in vso noč plul zdaj proti jugovzhodu, zdaj proti vzhodu in potem proti jugovzhodu, vse pa zato, da bi se oddaljil od kopnega, kajti nebo se je močno pooblačilo in vreme se je poslabšalo.«

»Od polnoči pa prav do jutra je silovito deževalo. Še sedaj je nebo prepreženo z oblaki, ki napovedujejo nevihto. Vrnili smo se na skrajni jugovzhodni del otoka, kjer mislim, da se bom lahko zasidral in počakal, da se bo zjasnilo, nakar bi rad krenil proti ostalim otokom, do katerih moram priti. Odkar se nahajam v tej Indiji, je vsak dan več ali manj deževalo. Vaši Velikanstvi lahko verjameta, da so te dežele najrodovitnejše in milejšega in ugodnejšega podnebja kakor kjer koli drugje na svetu.«

Cetrtek, 18. oktobra. — »Ko se je zjasnilo, sem se predal vetru in plul kar najhitreje proti notranjosti otoka. Ko pa ni bilo več mogoče pluti, sem se približal obali, toda na kopno nisem stopil.«

Petek, 19. oktobra. — »Ko je sinil dan, sem dal dvigniti sidra in poslal lanko »Pinto« proti vzhodu in jugovzhodu, ladjo »Niño« proti jugozahodu, s svojo ladjo pa sem jo mahnil proti jugovzhodu. Moj odlok se je glasil, naj se ladji do poldneva

držita smeri, ki sem jo bil naznačil, potem pa naj se obrneta in prideta do mene nazaj.«

»Nismo še pluli tri ure, ko smo zagledali na vzhodu nek otok, proti kateremu smo obrnili krmila, in pred poldnevom so vse tri ladje prispele pred severno točko otoka, kjer se je dvigal otoček, od severa zavarovan s pečinami, z druge strani pa od skal, ki se vlečejo med otočkom in večjim otokom. Sansalvadorci so otok imenovali Samoete, jaz pa sem ga prekrstil v Izabelo (danes: Crooked Island). Veter je vlekel od severa, imenovani otoček pa je ležal v smeri otoka Fernandina, od katerega sem jaz odšel in se držal smeri vzhod-zahod. Obrežje »Izabele« poteka od otočka proti zahodu nekako 12 milj prav do rtiča, ki sem mu dal ime »Lepi rtič«. Ta točka leži na zahodni strani in je silno lepa, okroglasta, dvignjena, okrog nje pa globoko morje brez plitvin. Vstop v pristanišče je sploščka skalnat in globok, toda globlje znotraj je peščena obala, kakor sicer na vsem obrežju. Tam sem se zasidral v noči na petek.

»Ta del obale, in kolikor sem mogel videti otoka, je ves raven, otok sam pa je najlepši, kar sem jih kdaj videl, kajti če so druge zemlje, ki sem jih doslej odkril, veličastne, je ta še veličastnejša. Bogata je na drevesih, ki so bujna in izredno velika, ozemlje pa je v primeri s poprej imenovanimi otoki nekoliko višje: ima nekaj vzpetin, ki jih ni mogoče imenovati hribe, pač pa dajejo vsej ravnini posebno barvitost in prijetna nasprotja. Zdi se, da mora biti v notranjosti mnogo studencev. Na severovzhodu se dviga velik rtič, poraščen s stisnjenimi in visokimi drevesi. Tja sem hotel zapluti in se izkrcati, da bi obiskal tako mičen kraj, toda morje je bilo premalo globoko in bi sicer ne mogel vreči drugače kakor precej daleč zunaj. Vrh tega je vlekel ugoden veter za plovbo proti rtiču, kjer se nahajam in kateremu sem, kakor rečeno, vzdal ime »Lepi rtič«, ker je tudi v resnici tak.«

»Iz navedenih razlogov se nisem dotaknil kopnega na tem rtiču. Ko sem videl z morja to sijajno lego in bujno rastlinje, po čemur se odlikujejo tudi drugi otoki, moram priznati, da nisem vedel, kam naj bi se najprvo obrnil. Nikakor nisem mogel napasti svojih oči nad takšnim in tako lepim rastlinjem, ki je zelo različno od našega. Mislim tudi, da raste na tem otoku veliko zelišč in mnogo rastlin, katere bi najbrž tudi v Španiji visoko cenili za izdelovanje tinktur za zdravniške namene, ter

dišav, toda poznam jih ne in to mi je močno žal. Ob prihodu na ta rtič sem zavaljal tako plemenit in slahek duh po cvetlicah in zeliščih, da se mi je to zdelo največja prelest na svetu.«

»Jutri zjutraj bom pred odhodom stopil na suho, da bom videl, kaj se nahaja na tem rtiču. Kakor mi pripovedujejo Indijanci, katere vozim s seboj, stanuje tukaj nek kralj, ki ima mnogo zlata, in sicer na nekem trgu, ležečem precej daleč v notranjškini. Sklenil sem oditi tja na otok in se pomuditi tam tako dolgo, dokler ne bom našel trga in kralja. Rad bi videl tega vladarja in govoril z njim, kajti ta mož vlada, vsaj tako so mi dali razumeti prej imenovani Indijanci, nad vsemi bližnjimi otoki in hodi okrog oblečen in ves posut z zlatom. Toda kar na slepo nisem veroval njihovega pripovedovanju, bodisi da jih nisem dobro razumel, bodisi zavoljo spoznanja, da so oni brez zlata in je zato verjetno, da se jim zazdi že veliko, ako tisti kralj nosi le malenkost zlata na sebi.«

»Tisto, kar sem jaz nazval »Lepi rtič«, mislim, da je samostojen otok, ločen od Samoeta. Nimam pa namena vse do podrobnosti preiskati, kajti za ta opravke ne bi zadostovalo niti petdeset let. Hotel bi odkriti čim več zemlja in se vrniti, da bi Vaši Velikanstvi, če Bog da, videl spet vsaj aprila prihodnjega leta. Moram pa pristaviti, da se bom v primeru, ako bom našel kraje z zlatom in velikimi količinami dišav, ustavil tam za toliko časa, dokler ne bom natovoril toliko blaga, kolikor ga bom mogel. In iz tega razloga mi ne preostaja drugega, kakor iti dalje in poskušati poiskati takšne kraje.«

Raziskovanje.

Sobota, 20. oktobra. — »Danes zjutraj sem dvignil sidra in od tod krenil proti otoku Saomet, prav za prav proti jugozahodnemu rtiču, kateremu sem vzdal ime Rtič Laguna, kakor sem bil tudi otoku dal ime »Izabela«. Odločil sem se odriniti v smer proti jugozahodu in vzhodu, nato pa proti jugozahodu in jugu, kjer ima po pripovedovanju mojih Indijancev sedež otoški kralj. Toda morje je bilo povsod preplavito, da se nisem mogel preriniti daleč. Prišel sem do spoznanja, da bi v primeru, ako bi nadaljeval pot proti jugozahodu, premeril silno obsežno pot in sem se zato odločil, da bom znova zaplul v severovzhodno smer, katero sem bil že prevozil, od tam pa krenil okrog otoka »Izabela«.



TRIJER BRATJE

1.



Nekoč je na samotni pohorski planini zivel star dvor, ki je imel tri sine. Ko je čutil, da se mu bliža bela žena s koso, je poklical svoje tri sinove predse. In ti so prišli ter se ustavili pred trdim očetovim ležiščem ter čakali na očetove zadnje besede.

2.



Oslabeli dvor pa jih je solzan opazoval, kajti predobro jih je poznal: starejša dva sta bila pametnjaka, a kot kamen trdega srca, medtem ko je bil najmlajši sin silno dobrosrčen, a norak lahkoverni. Prav zato je najmlajšega imel oče najrajši.

3.



In njih oče jim je dejal, naj po njegovi smrti dvorjarijo in lesujejo po kmetovih in graščakovih planinah, kot so že z njim doslej, čeprav ostanejo dvorjari vedno le siromaki.

Starejši in srednji sin sta se pomenljivo spogledala, češ da to itak že sama le pre-dobro veda.

Turčija se pripravlja na večje žrtve

Ankara, 10. junija. s. Ob prvi seji kongresa turške ljudske stranke so izglasovali predlog, da bi se v strankini program vnesla posebna vsota za dobo vojne in po vojni. Predlog upošteva dejstvo, da ne smejo varčevati s stroški za državno obrambo, ker vojna zahteva velike žrtve. Predlog pa pomeni tudi pripravo za dobo po vojni, ker bi se po ustavitvi sovražnosti turška država lahko znašla v nepričakovanem položaju. Torej je treba ne samo skrbeti, da bo državna obramba neokrnjena, marveč tudi pripravljati se na nove socialne naloge, ki jih bo prinesel mir. O predlogu bodo razpravljali danes. Kongres bo nadaljeval svoje delo.

SLOVENSKI DOM

izhaja vsak delavnik ob 12. Urejuje: Mirko Javornik. Izdajatelj: inž. Jože Sodja. Za ljudsko tiskarno: Jože Kramarič, vsi v Ljubljani. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Ljudska tiskarna, Kopitarjeva 6. Telefon 40-01 do 40-05. Mesečna naročnina 11 lir, za tujino 20 lir. — Posamezna številka 50 cent.

Nadaljnja odkritja o ravnanju s poljskimi ujetniki v Sovjetski Rusiji

Berlin, 10. jun. s. Pri pregledovanju listin, ki so jih našli v uradih GPU-ja v Smolensku, prihajajo na dan vedno nove podrobnosti o ravnanju s poljskimi vojaki, duhovniki in drugimi poljskimi državljani, ki so jih bili odvedli s tega področja ter o načinu, kako so jih slednji prenesli.

Iz nekega poročila, ki nosi datum 16. julija 1940 in ki je bilo naslovljeno na centralo GPU-ja, sledi, da je 16. julija prispelo v koncentracijsko taborišče pri Kozijelsku, kjer je bilo do konca maja onih 12.000 nesrečnih poljskih častnikov, ki so bili potem postreljeni v Katynskem gozdu, prišlo 2353 poljskih častnikov, duhovnikov in bivših policijskih agentov. Na seznamih, ki jih pregledujemo, so imena novih prišlecev, med njimi 1 general, 5 polkovnikov, 17 podpolkovnikov, 43 majorjev, 150 stotnikov, 618 poročnikov, 256 podporočnikov in aspirantov, 7 duhovnikov ter 33 policijskih in orožniških častnikov.

Omenjeno poročilo pripada »Vrsti K«. Ker je »K« začetna črka imena Kozja gora, ki je v bližini Katynskega gozda, kjer so postrelili poljske častnike, si je pač lahko misliti, kakšna je bila usoda tistih, ki jih omenjajo poročila in ki so zaznamovani s to črko.

Iz tega, kaj so počeli z odvedenimi Poljski sovjetski agenti, je videti, da so se slednji posluževali izpovedi, ki so jih izsilili iz Poljakov, da bi tako prišli do neke na videz zakonite podlage za obtožbo »sumnjencev«, za obtožbo, po kateri bi jih potem obsodili na smrt. Z odvratnim cinizmom pravi neko poročilo, ki so ga na-

šli med temi listinami v Smolensku, da je velika večina teh Poljakov, ki so na novo prišli tja, dobro vedela, kaj jih čaka — kar se vidi tudi iz številnih drugih poročil — in da so bili to 32 nekaj izjemami sami fanatični katoličani in praznoverni ljudje, ki so bili zelo zagrenjeni, ker jim ni bilo dovoljeno moliti. Duhovniki so umolknil-

Novi dokazi o Rooseveltovih pripravah za sedanjo vojno

Rim, 10. jun. s. K dokazom, da je Roosevelt pripravljaval in sprožil judovsko vojno, se zdaj pridružuje še nov dokaz, in sicer iz najzanesljivejšega ameriškega vira. Ponatisnil ga je v junjski številki lista »La vita Italiana« Giovanni Preziosi. Gre za pomemben članek, ki je izšel 2. decembra 1938 v »Veliki katoliški ameriški reviji«, katero izdajajo o. jezuiti v Združenih ameriških državah.

Pater Pavel Blakoly, ki je ameriški državljani, je razodel svetu že 1. 1938, da je judovsko vojno proti Nemčiji zasnovala Amerika, in piše: »Zadnje tedne so bile povsod v Združenih državah manifestacije, na katerih so ljudje nastopali proti nečloveškemu postopanju narodno socialistične vlade v Judi. Točneje bi bilo reči, da so bile te manifestacije prirejene nalašč. Kakšno je ozadje tega gibanja, ki se zdi prednik krize v narodni histeriji? Rad bi videl, da bi mogel misliti, da takšno gibanje izvira iz naše ljubezni do svobode. Pripominjam, da je bilo pri krvavi preganjanju, ki je trajalo mnogo let in še traja, na tisoče moških, žensk in otrok pomorjenih v deželi južno od reke Rio Grande. Ti dogodki nam niso prinesli nobene noči brez spanja. Ko je veleposlanik Združenih držav odkrito odobril tako imenovani vzgojni načrt, ki ni imel drugega uspeha, kakor da je moralno kvaril mehičanske študente, ni v Washingtonu nikomur prišlo na misel, da bi se pritoževal.

V Španiji je bilo pomorjenih nad 14.000 duhovnikov in menihov. Te nesrečnike je hladnokrvno in s kruto prevečenostjo poklala vlada, ki je bila odpravila vsako politično in versko svobodo. — A navzle temu klanju so bili celo v washingtonskih vladnih palačah sestanki, da bi se zbral denar in orožje, s katerim bi podpirali boljševiško vlado v Španiji, vlado, kateri je beseda Bog kletev. Mnogo teh ljudi danes sodeluje pri protestih, ki jih je izvajalo okroglo postopanje hitlerjevske vlade, a ameriško ljudstvo ni nikdar imelo sreče, da bi bilo docela obveščeno o krutih dejanjih v Španiji in v Mehiki, zakaj ameriški tisk je storil vse, kar je bilo le mogoče, da bi skrnil in zakrinal zločinstva, ki so jih zagrešili Španci in Mehikanci, ko da bi bilo uradno zapovedano, da je o tem treba molčati. Danes vidimo, da je v radijskih poročilih o preganjanju Judov v Nemčiji nekaj ravno nasprot-

— pravi poročilo dalje — in nič več ne govore o veri.

5. septembra 1940 so koncentracijsko taborišče, kjer so bili ti ljudje, znova spraznili, kakor kažejo druga kratka in poučna poročila, in novi odvedenci so zavzeli mesto tistih, ki so doslej že končali svoje žalostno romanje. Obsežna dokazila, podatki itd. potrjujejo vse to in so neizpodbitna obsodba žalostnega ravnanja GPU-ja na področju Smolenska, kakor na številnih drugih področjih Rusije, dokler slednji niso prispeli tja nemške čete in naredile konec zločinom teh krvoločnih rabljev.

negi, česar ni mogoče zanikati. In nimamo prave vprašali, zakaj se to dogaja.

Pater Blakoly je star nasprotnik nauka o rasi in je večkrat pisal proti Nemčiji ter obsodil plemensko politiko. To pa ga ni motilo, da bi dvignil svoj glas zoper protinemško propagando, ki je uganjajo v Ameriki, da bi dokazali, kako je vse ljudstvo za napad na Nemčijo.

V omenjenem članku beremo tudi naslednje, nadvse resne besede: »Te dni mi piše znan zgodovinar od neke iz središča države in pravi: Mislim, da razumem, da velika večina te zmešnjave ni nič drugega ko propaganda, ki ima namen pripraviti tla za vojno proti Nemčiji. Ne bodo nas politiki k sodelovanju takoj, a to se bo zgodilo pozneje. Igrali bomo vlogo tistih, ki z denarjem zalagajo evropske sovražnike Nemčije, imeli pa bomo še druge vloge.«

Španski vodja sprejel vojaške in politične voditelje

Madrid, 10. junija. s. Španski državni vodja je sprejel v vojaško avdienco mnogo častnikov in generalov vojske, med njimi tudi generala 6. vojaškega odseka (Burgos, Santander, Valencia, Biscaglia, Guipuzhoa, Navarra, Loceña, Alava) in general glavnega poveljstva 3. vojaškega odseka (Valencia, Castellón, Alicante, Murcia, Albacete). Španski vodja je potem sprejel številne civilne osebnosti, med njimi tudi glavne voditelje zunanje in gospodarske politike.

Blokada ni nič škodila nemški vojni izdelavi

Budimpešta, 10. junija. s. Podpredsednik nemške državne banke dr. Kurt Lang je dospel v Budimpešto v spremstvu nekaj visokih uradnikov. Imel bo posvete z madžarskim finančnim ministrom ter voditelji madžarske državne banke, s katerimi bo razpravljal o možnosti za nov plačilni sporazum. Dr. Lang je v razgovoru s časnikarji poudaril, da tako imenovana nasprotnikova blokada v nasprotju s prejšnjo svetovno vojno ni prav nič vplivala na nemško vojno izdelavo, ki se je celo znatno pomnožila. Kar se tiče zamenjave z drugimi državami je dr. Lang dejal, da se more nemška zunanja trgovina razvijati samo na podlagi stroge enakosti. Nazadnje je poudaril nujnost, da je treba vzpostaviti vse sile za doseg novega reda v Evropi, reda, v katerem bodo vsi narodi lahko uživali svojo politično in gospodarsko neodvisnost.

Potresomeri v Toledu so zabeležili včeraj jutraj zelo močan potresni sunk. Potresno središče je moralo biti oddaljeno od Toleda približno 2150 km.

Kapitan turškega parnika »Sakarian«, ki je nasel na neki pečini v Sredozemskem morju, pravi, da se je izognil plavajoči minski, da je ladjó zapeljal na pečino. Na klie je priletole italijansko letalo, nato pa italijanska ladja, ki je močvoro rešila.

Potresna opazovalnica v Bukaresti je včeraj zabeležila hud potres, trajajoč dve uri in v daljavi kakih 9 tisoč kilometrov.

Dobiček in sebičnost nasproti globoki narodni zavesti

Razlika med ameriškim in nemškim vojnim gospodarstvom

München, 10. junija. s. List »Abendzeitung« znova piše o govoru ministra Speera glede nemške vojne izdelave ter se bavi z veliko razliko med nemškim vojnim gospodarstvom ter ameriškim in sovjetskimi. Pravi, da velika razlika izvira naposled iz globokega ideološkega prepada, ki loči oba svetova. Sovjetska vojna industrija na primer se naslanja z vso silo na izkoriščanje in bedo ljudske množice, v Ameriki in Angliji pa je vse skupaj samo igra sebičnih kapitalističnih koristi. V dobi prehoda od mirnega do vojnega gospodarstva se ni v Ameriki nihče menil za koristi naroda, marveč so vsi izkoriščali državne ustanove za čim večje osebne dobičke. Močna nemška oboroževalna industrija z zavestno organizacijo, ki obsega

4000 najboljših inženirjev in tehnikov, zagotavlja njeno tehnično in moralno nadmočje v primeri s številnimi, pisanimi odbori v Združenih državah, za katerimi se skriva tekmovanje skupine kapitalistov. Ni nobena skrivnost, da je 75% vseh vojnih dobav do jeseni 1941 prišlo iz 36 velikih podjetij, za katerimi je stala senca Morganova, in da sta vodila vsa letalsko industrijo juda Lehman in Warburg. Nizkotne kupčije in sleparije so v ameriškem gospodarstvu na dnevnem redu in umazani sebičneži vodijo državo, namesto da bi jih država nadzirala. V nemški industriji pa prevladuje življenjska korist nemškega naroda, ki ne teži za dobički, marveč za končno zmago. To je bistvena razlika med obema nasprotnima taboroma.

Skrivnosti z nevidnega bojišča

Vohunski spomini iz prve svetovne vojne

1

Rdeče znamenje.

Listič iz koledarja, ki ga imam na mizi, kaže 12. april. Torej je preteklo natanko dvajset let od 12. aprila leta 1915. A če premišljam o tistem dnevu, se mi vendar posreči ugotoviti, da je bila sobota. Če bi bil risar, bi lahko celo narisal podobe tistih štirih ljudi, ki so oni dan sedeli poleg mene v poskakajočem vozu brzega vlaka.

Spominjam se zlasti tistega, ki mi je sedel nasproti. Bil je velikani s tako črno brado, da se je zdelo, ko da je ponarejena. Ličnice so mu štrlele iz obraza. Majhne, mongolske oči so se prevečeno lesketale pod svetlimi ščitniki čepice, ki jo je imel na glavi. Pričakoval sem, da bo tisti človek zdaj zdaj planil pokoncu ter se divje zagnal name. Vedel sem tudi, da bi bila zadosti samo beseda, pa bi mu pomagali še oni trije.

Odpotoval sem bil iz važnega mesta v Rusiji, kjer sem opravil posebno težavno in kočljivo nalogo. Zdal, ko sem odhajal, bi bil rad videl, da bi bil vlak vsaj stokrat hitrejši, kakor pa je bil, zakaj samopotem, ko bi bil prekoratil mejo, bi se bil mogel čutiti mirnega. Dobro sem vedel, da so na nogah najbolj prebrisani vohuni Ohrane, slovite carske ruske skrivne policije, da bi me začopali.

Še štiri ure je bilo do obmejne postaje, kjer bi se vlak moral ustaviti zaradi običajnega pregleda prtljage in potnih listov. Zadošiti dobro sem poznal neskončne možnosti in zvijače Ohrane in sem torej vedel, da so štiri ure več ko preveč, da mi njeni vohuni pripravijo kar se da zanesljivo past, ki ne more odpraviti. Celotno med mojimi sopotniki bi se kaj lahko skrival človek, ki me zasleduje. Nisem pozabil razburjenega bivanja v Moskvi, kjer sem se v tednu dni moral petkrat

seliti iz hotela v hotel, ker je služinčad povsod bila v službi carske skrivne policije ter ji dajala podatke in obvestila.

Bilo je nekaj malega čez polnoč. Manjkalo je še tri ure do prihoda na mejo. Kar se vlak ustavi nekje na planem in tako nenadno, da nas je sunk močno pretresel. Ko je minila prva zmeda, smo planili k oknom in na hodnik, toda nič je bilo tako trda, da nisi videl niti za meter pred sabo. Postanek na planem, sredi noči, ne da bi ga naznačil vsaj žvižg stroja, slehernega potnika vedno zmede. Jaz sem bil pa še prav posebno razburjen, ker sem sumil, da mora policija že kako imeti prste pri tej nepričakovani ustavitvi potovanja.

Toda še preden sem se mogel pogledati v ugibanja in sklepanja, je vlak že spet odinil. Moji sopotniki so po nekaj površnih pripombah spet sedli na stare prostore ter v kratkem pospali. Jaz pa nisem mogel zadremati, naj sem se še tako na moč silil, zakaj preveč misli se mi je podilo po glavi.

Tako je preteklo kake dobre pol ure. Raztreseno sem upiral oči v vrata, ki so držala na hodnik, kar se na steklu v vratih prikaže dlan neke roke.

Zapoved, ki mi jo je dajala roka na steklu, se je večkrat ponovila in nazadnje sem se odločil, da jo bom poslušal.

Ravnal sem previdno, da ne bi zbudil sopotnikov. Vstal sem, odmaknil vrata in odšel na hodnik. Tam se mi je pridružil moški, v katerem sem takoj prepoznal tovarisa Holmena, ter mi namignil, naj grem za njim.

»Odkrili so vas,« mi je dejal potihlo, ko sva prišla na konec voza. »Na obmejni postaji vas čaka policija. Ne boste ji mogli uiti z listinami, ki jih nosite pri sebi. Izročite mi vse, kar imate, ter vzemite tele papirje. Samo tako boste mogli čez mejo, drugače ne.«

Mesec pozneje sem zvedel, da se moram za rešitev zahvaliti prebrisanih neke ženske, in sicer Anite Gooringove, ki je več let bila članica naše vohunske službe v Rusiji. Ta ženska, ki je sam nisem poznal, je imela nalogo, da hodi povsod za mano, in sicer zaradi tega, da bi obvestila moje predstojnike, če bi se meni kaj zgodilo. In tako me je spremljala tudi na odhodno postajo, ne da bi bil kaj vedel ali opazil. Vlak je bil komaj dobro odpeljal. Anita Gooringova je bila zadovoljna, da se je vse srečno izteklo in je vprav mislila iti. Tedaj pa je na postajni ploščadi zagledala človeka, o katerem je vedela, da je eden izmed poglavarjev carske skrivne policije.

Ta je bil videti zelo nezadovoljen, da je prišel na postajo, ko je vlak že odpeljal. Po kratki zadržki, ko se je zdelo, da ne ve kaj bi storil, je zdelo v brzojavni uradi. Moja tovarišica se je podvzela za njim tja. V uradu je agent Ohrane razburjeno napisal nekaj besedi na obrazec za brzojavke, ga odnesel k linici ter zapovedujoče vzkliknil:

»Državna zadeva! Brezpogojna prednost pred vsemi brzojavkami!«

Anita Gooringova je sedla za bližnjo mizo ter se delala, kakor da je zatopljena v pisanje brzojavke. Dobro dekle je zatrdno bilo zelo v skrbeh in bi bilo dalo ne vem kaj, če bi bilo moglo zvedeti za besedilo brzojavke, ki jo je oddal ruski agent.

Konec koncev pa ji je obličje zasijalo in ustnice so se ji nasobile v poreden smehljaj. Se vedno se je sklanjala na mizo in na videz pazljivo pisala. Toda pri tem je razločno slišala, kako brzojav tiktaka Morsejeva znamenja. Anita Gooringova je kakor vsaka izurjena brzojavna uradnica znala »brati« z ušes, ter si je lahko docela jasno in natanko tolmačila brzojavke, ki so jo oddajali. Brzojavka je govorila:

»Primitve potnika v vlaku št. 8851. Razpoznavna znamenja za tega potnika so ...«

Pet minut potem je tovarišica že telefonirala našemu agentu Holmenu, ki se je mudil v nekem kraju ob progi. Ni smela izgubiti niti minute časa, zakaj bilo je že 11.30 in vlak bi moral peljati tam mimo takoj po polnoči. Treba je bilo najti pot, kako me dobiti ter mi zagotoviti zanesljivo rešitev.

Dvajset minut kasneje se je nekemu Holmenovemu zaupniku posrečilo dvigniti rdeče znamenje, ki kaže, da se mora vlak takoj ustaviti. Bilo je blizu neke železniške stražnice. S tem je povzročil, da se je brzi vlak moral na lepem ustaviti. Nekaj kratkih sekund je zadohtovalo, da se je Holmenu, ki je čakal ob progi, posrečilo skočiti na vlak in me najti.

Trenutek kasneje je rdeče znamenje že spet kazalo, da je proga prosta...